

Bruxelles, 14. ožujka 2025.
(OR. en)

7143/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0055(NLE)**

**ACP 16
WTO 15
RELEX 344
COASI 34**

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	14. ožujka 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 105 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o pristupanju Vanuatua Privremenom sporazumu o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 105 final.

Priloženo: COM(2025) 105 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 13.3.2025.
COM(2025) 105 final

2025/0055 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o pristupanju Vanuatua Privremenom sporazumu o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Prijedlog odluke Vijeća u prilogu pravni je instrument kojim se, u ime Europske unije (EU) i u skladu s člankom 218. stavkom 5. i člankom 218. stavkom 6. UFEU-a, odobravaju pristupanje Vanuatua Privremenom sporazumu o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane (Sporazum), i privremena primjena tog sporazuma.

Vijeće je 12. lipnja 2002. ovlastilo Komisiju da otvori pregovore za sklapanje sporazumâ o gospodarskom partnerstvu (SGP) s afričkim, karipskim i pacifičkim državama (AKP).

EU je 30. srpnja 2009. potpisao privremeni SGP između Unije (tada Europske zajednice), s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane. Papua Nova Gvineja privremeno primjenjuje privremeni SGP od 20. prosinca 2009., a Republika Fidži od 28. srpnja 2014.

Člankom 80. privremenog SGP-a predviđa se mogućnost da druge pacifičke države pristupe Sporazumu. U skladu s tim Nezavisna Država Samoa i Salomonovi Otoci pristupili su Sporazumu te ga privremeno primjenjuju od 31. prosinca 2018. odnosno od 17. svibnja 2020.

Vanuatu je 10. srpnja 2024. Komisiji podnio zahtjev za pristupanje privremenom SGP-u i priložio ponudu za pristup tržištu. Komisija je ocijenila ponudu i utvrdila da je prihvatljiva. U skladu s tim Komisija je zaključila pregovore u ime Unije.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

Ovim se prijedlogom provodi Sporazum o partnerstvu između članica Organizacije afričkih, karipskih i pacifičkih država, s jedne strane, i Europske zajednice i njezinih država članica, s druge strane („Sporazum o partnerstvu između AKP-a i EU-a” ili Sporazum iz Cotonoua, koji je zamijenjen Sporazumom iz Samoe između EU-a i OAKPD-a potpisanim 15. studenog 2023.¹

Pristupanjem Vanuatua privremenom SGP-u između EU-a, Fidžija, Papue Nove Gvineje, Samoe i Salomonovih Otoka², koji je trgovinski sporazum s asimetričnim pristupom tržištu i usklađen s pravilima WTO-a, učvršćuje se pravni okvir trgovinskih odnosa EU-a s pacifičkim partnerskim zemljama i olakšava uzajamna trgovina. Osim toga, Vanuatu pristupanjem postaje dio režima zajedničkih pravila i institucija uspostavljenog privremenim SGP-om.

Budući da ga je Svjetska banka klasificirala kao zemlju s višim srednjim dohotkom, Vanuatu će biti uklonjen s popisa zemalja korisnica programa „Sve osim oružja” u okviru općeg sustava povlastica (OSP) i od 1. siječnja 2025. više nema pravo na tarifne povlastice (bescarinski i beskvotni pristup tržištu EU-a) koje su u okviru posebnog programa „Sve osim oružja” dostupne najnerazvijenijim zemljama.

Od pristupanja i dok pacifičke stranke Sporazuma (Fidži, Papua Nova Gvineja, Samoa i Salomonovi Otoci) ne dovrše s tim povezane unutarnje postupke EU i Vanuatu privremeno će

¹ SL L 287, 4.11.2010., str. 3. Sporazum kako je izmijenjen Sporazumom potpisanim u Luxembourg 25. lipnja 2005. (SL L 209, 11.8.2005., str. 27.) i Sporazumom potpisanim u Ouagadougou 22. lipnja 2010. (SL L 287, 4.11.2010., str. 3.), koji je zamijenjen Sporazumom iz Samoe potpisanim 15. studenog 2023. (SL L, 2023/2862, 28.12.2023.).

² Odluka Vijeća od 13. srpnja 2009. o potpisivanju i privremenoj primjeni Privremenog sporazuma o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane (SL L 272, 16.10.2009., str. 1.).

primjenjivati Sporazum uz uvjet da se međusobno obavijeste u pisanom obliku o dovršetku postupaka potrebnih za tu svrhu u skladu s člankom 76. stavkom 3. Sporazuma.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Sporazum o gospodarskom partnerstvu sadržava odredbe o održivom razvoju (članak 3.) kojima stranke ponovno potvrđuju da je cilj održivog razvoja sastavni dio odredaba Sporazuma, u skladu sa sveobuhvatnim ciljevima i načelima utvrđenima u Sporazumu iz Samoe, a posebno s općom obavezom smanjenja i naposljetku iskorjenjivanja siromaštva na način koji je usklađen s ciljevima održivog razvoja.

Privremeni SGP je razvojno orijentiran trgovinski sporazum koji Vanuatuu nudi asimetričan pristup tržištu i omogućuje mu da zaštiti osjetljive sektore od liberalizacije te pruža brojne zaštitne mjere i klauzulu za zaštitu novih industrija. SGP sadržava i odredbe o pravilima o podrijetlu koje olakšavaju izvoz iz Vanuatua u EU. Te odredbe pridonose cilju usklađenosti politika za razvoj³ i u skladu su s člankom 208. UFEU-a.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna osnova za ovu Odluku Vijeća je Ugovor o funkcioniranju Europske unije, konkretno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak, u vezi s njegovim člankom 218. stavkom 5. i člankom 218. stavkom 6. točkom (a) podtočkom v.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

U skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (e) UFEU-a zajednička trgovinska politika definira se kao isključiva nadležnost Unije.

- **Proporcionalnost**

Ovaj prijedlog nužan je za ispunjenje međunarodnih obveza Unije kako su utvrđene u Sporazumu o partnerstvu između EU-a i OAKPD-a, osobito u pogledu sklapanja novih trgovinskih aranžmana usklađenih s pravilima WTO-a kojima se postupno uklanjaju prepreke trgovini između stranaka te potiče suradnja u svim trgovinski relevantnim područjima.

- **Odabir instrumenta**

Ne postoji drugi pravni instrument kojim bi se mogao postići cilj naveden u ovom prijedlogu.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Procjena učinka**

U razdoblju od 2003. do 2007. provedena je procjena učinka sporazumâ o gospodarskom partnerstvu između EU-a i OAKPD-a na održivost. Europska komisija objavila je 2002. referentne uvjete za ovaj projekt u okviru konkurentnog poziva na podnošenje prijedloga. Kao rezultat tog poziva na podnošenje prijedloga u kolovozu 2002. društvu PwC France dodijeljen

³ Zahvaljujući usklađenosti politika za razvoj, EU i njegove države članice nastoje uzeti u obzir razvojne ciljeve u politikama koje će vjerojatno utjecati na zemlje u razvoju. Cilj je usklađenosti politika za razvoj smanjiti proturječnosti i stvoriti sinergije među različitim politikama EU-a. Time se nastoji povećati učinkovitost razvojne suradnje u korist zemalja koje su naši partneri.

je petogodišnji okvirni ugovor. Nacrt konačnog izvješća procjene učinka na održivost predstavljen je europskim dionicima tijekom sastanka u svrhu dijaloga s civilnim društvom u EU-u koji je Europska komisija organizirala 23. ožujka 2007. u Bruxellesu, u Belgiji. Nije provedena nova procjena učinka na održivost jer se ova inicijativa odnosi na pristupanje postojećem sporazumu koji već primjenjuju druge pacifičke otočne države čija su strukturna obilježja te gospodarska i socijalna situacija slični onima u Vanuatu.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Na odobrenje pristupanja Vanuatua privremenom SGP-u ne primjenjuju se postupci Programa za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT), ono ne podrazumijeva nikakve troškove za mala i srednja poduzeća Unije i nije problematično s gledišta digitalnog okruženja.

- **Temeljna prava**

Prijedlog ne utječe na zaštitu temeljnih prava u Uniji.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Vanuatu će imati pravo na potpuni bescarinski i beskvotni pristup tržištu EU-a za sve proizvode u zamjenu za postupno otvaranje svojeg tržišta proizvodima iz EU-a. Stoga neće biti utjecaja na proračun jer će se pristupanjem Vanuatua Sporazumu uvelike nastaviti njegov pristup tržištu EU-a (kao prije na temelju dogovora o OSP-u/programa „Sve osim oružja”) pod istim uvjetima.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Koristi pristupanja za gospodarske subjekte**

Privremenim SGP-om utvrđuju se uvjeti s pomoću kojih gospodarski subjekti u EU-u mogu u potpunosti iskoristiti mogućnosti dotičnih gospodarstava. Tijekom provedbe privremenog SGP-a izvoznici industrijskih proizvoda iz EU-a u Vanuatu bit će u velikoj mjeri oslobođeni plaćanja carina. Njime se ispunjuju kriteriji utvrđeni člankom XXIV. GATT-a iz 1994. (uklanjanje pristojbi i ostalih restriktivnih propisa u području trgovine s obzirom na znatan dio ukupne trgovine među strankama). Ponuda Vanuatua za pristup tržištu uglavnom je u okviru praga WTO-a, tj. 83 % liberalizacije (u tarifnim stavkama), što odgovara udjelu od 91 % izvoza iz EU-a u razdoblju od 20 godina. Vanuatu će zadržati bescarinski i beskvotni pristup tržištu EU-a.

Privremenim SGP-om utvrđuje se i skup pravila koja se, među ostalim, odnose na održivi razvoj, tehničke prepreke trgovini (TBT) te sanitarne i fitosanitarne mjere (SPS). Nadalje, stranke privremenog SGP-a sudjeluju u Odboru za trgovinu osnovanom na temelju Sporazuma. Mogućnost da EU iskoristi bilateralni mehanizam za rješavanje sporova predviđen u okviru Sporazuma pridonosi cilju osiguravanja transparentnog, nediskriminirajućeg i predvidljivog okruženja za subjekte iz EU-a u pacifičkim državama.

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Vanuatu će sudjelovati u Odboru za trgovinu osnovanom u skladu s člankom 68. privremenog SGP-a koji rješava sva pitanja nužna za provedbu Sporazuma, uključujući praćenje i preispitivanje provedbe, koordinaciju i savjetovanja u pogledu tehničkih prepreka trgovini i sanitarnih i fitosanitarnih mjera, utvrđivanje i preispitivanje prioritetnih sektora i proizvoda te prioritetnih područja suradnje koja iz tog proizlaze, kao i izradu preporuka za izmjene Sporazuma. Odbor za trgovinu čine predstavnici stranaka.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Članci 1. i 2. prijedloga sadržavaju odredbe o odobrenju, u ime Unije, pristupanja Vanuatua privremenom SGP-u i o obavješćivanju radi izražavanja suglasnosti Europske unije s pristupanjem i privremenom primjenom Sporazuma u skladu s njegovim člankom 76. stavkom 3.

Člankom 3. utvrđuje se da se odobrenje pristupanja ne smije tumačiti kao da se njime dodjeljuju prava ili nameću obveze na koje se može izravno pozivati pred sudovima Unije ili država članica.

Člankom 4. određuje se datum stupanja na snagu ove Odluke.

2025/0055 (NLE)

ODLUKE VIJEĆA

o pristupanju Vanuatua Privremenom sporazumu o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 5. i člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a) podtočkom v.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir suglasnost Europskog parlamenta¹,

budući da:

- (1) Vijeće je 12. lipnja 2002. ovlastilo Komisiju da otvori pregovore o sporazumima o gospodarskom partnerstvu s Organizacijom afričkih, karipskih i pacifičkih država².
- (2) Privremeni sporazum o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane³ („Privremeni sporazum o partnerstvu”), kojim se uspostavlja okvir za sporazum o gospodarskom partnerstvu, potpisan je u Londonu 30. srpnja 2009. Papua Nova Gvineja privremeno primjenjuje Privremeni sporazum o partnerstvu od 20. prosinca 2009., a Republika Fidži od 28. srpnja 2014.
- (3) Člankom 80. Privremenog sporazuma o partnerstvu utvrđuju se odredbe u pogledu pristupanja drugih pacifičkih otočnih država. U skladu s tim Nezavisna Država Samoa i Salomonovi Otoci pristupili su Privremenom sporazumu o partnerstvu te ga privremeno primjenjuju od 31. prosinca 2018., odnosno od 17. svibnja 2020.
- (4) Vanuatu je 10. srpnja 2024. Uniji podnio zahtjev za pristupanje zajedno s ponudom za pristup tržištu.
- (5) Komisija je ocijenila ponudu Vanuatua i utvrdila da je prihvatljiva. U skladu s tim Komisija je 7. kolovoza 2024. zaključila pregovore s Vanuatuom.
- (6) U skladu s člankom 76. stavkom 3. Privremenog sporazuma o partnerstvu, Unija i Vanuatu počinju privremeno primjenjivati Privremeni sporazum o partnerstvu 10 dana nakon međusobnog obavješćivanja u pisanom obliku o završetku postupaka potrebnih za tu svrhu.
- (7) Pristupanje Vanuatua Privremenom sporazumu o partnerstvu trebalo bi odobriti u ime Unije, uz uvjet da Vanuatu položi akt o pristupanju u skladu s člankom 80. stavkom 2. Sporazuma,

¹ Europski parlament dao je suglasnost [datum].

² Smjernice Vijeća za pregovore o sporazumima o gospodarskom partnerstvu sa zemljama i regijama AKP-a (9930/02 (DG E II) HH/sg).

³ Odluka Vijeća 2009/729/EZ od 13. srpnja 2009. o potpisivanju i privremenoj primjeni Privremenog sporazuma o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane (SL L 272, 16.10.2009., str. 1.).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Pristupanje Vanuatua Privremenom sporazumu o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane („Privremeni sporazum o partnerstvu”) odobrava se u ime Unije, uz uvjet da Vanuatu položi akt o pristupanju u skladu s člankom 80. stavkom 2. Sporazuma.
2. Predsjednica Komisije u ime Unije obavješćuje ostale ugovorne stranke Privremenog sporazuma o partnerstvu i Vanuatu o Unijinu odobrenju pristupanja Vanuatua Privremenom sporazumu o partnerstvu.
3. Tekst ponude Vanuatua za pristup tržištu priložen je ovoj Odluci.

Članak 2.

1. Za potrebe privremene primjene Privremenog sporazuma o partnerstvu između Unije i Vanuatua, predsjednica Komisije u ime Unije upućuje obavijest iz članka 76. stavka 3. Privremenog sporazuma o partnerstvu.
2. Unija i Vanuatu počinju privremeno primjenjivati Privremeni sporazum o partnerstvu 10 dana od međusobnog obavješćivanja u pisanom obliku o završetku postupaka potrebnih za tu svrhu u skladu sa stavkom 1.

Članak 3.

Odobrenje pristupanja Vanuatua Privremenom sporazumu o partnerstvu ne smije se tumačiti kao da se njime dodjeljuju prava ili nameću obveze na koje se može izravno pozivati pred sudovima Unije ili država članica.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*